

# natuurtoets

## Actualiserende quickscan natuurtoets Brittenstein, Leiderdorp

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

InterConcept

Status

Definitief



Emmastraat 16  
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64

E info@ecogroen.nl

I www.ecogroen.nl

## Colofon

Titel

### **Actualiserende quickscan natuurtoets Brittenstein, Leiderdorp**

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -  
beleid

Projectcode	Datum	Status
15-360	15 januari 2016	Definitief

Auteur(s)

M. (Martijn) Bunskoek

Eindredactie

I. (Iwan) Veeman

Opdrachtgever

InterConcept

© Ecogroen bv

*Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.*

Bunskoek, M. (2015). Actualiserende quickscan natuurtoets Brittenstein, Leiderdorp. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 15-360. Ecogroen bv Zwolle.

# Inhoud

	<b>Samenvatting en conclusies</b>	<b>1</b>
<b>1.</b>	<b>Inleiding</b>	<b>3</b>
1.1	Aanleiding en doelstelling	3
1.2	Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	3
1.3	Algemene opzet onderzoek	5
<b>2.</b>	<b>Gebiedsbescherming</b>	<b>6</b>
2.1	Natuurbeschermingswet	6
2.2	Nationaal Natuurnetwerk	7
2.3	Overige natuurgebieden	8
<b>3.</b>	<b>Flora- en faunawet</b>	<b>9</b>
3.1	Onderzoeksmethode	9
3.2	Flora	9
3.3	Vleermuizen	9
3.4	Grondgebonden zoogdieren	10
3.5	Broedvogels	11
3.6	Amfibieën	12
3.7	Vissen	12
3.8	Overige soortgroepen	12
<b>4.</b>	<b>Geraadpleegde bronnen</b>	<b>13</b>

## Bijlagen

- Bijlage 1 - Samenvatting Natuurwetgeving
- Bijlage 2 - AERIUS-berekening

# Samenvatting en conclusies

## Aanleiding en doelstelling van het onderzoek

In opdracht van InterConcept heeft Ecogroen een actualiserende quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen bouw van woningen op een locatie in de bebouwde kom van Leiderdorp.

Het onderzoek is gebaseerd op een veldbezoek op 21 oktober 2015 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingrepen op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en de vigerende gebiedsgerichte natuurbescherming

## Beschermde gebieden

De plannen hebben geen schade aan Natura 2000- en EHS-gebieden tot gevolg. Ook worden geen bijzondere natuurwaarden buiten de EHS aangetast door de plannen. Een vervolgtraject in het kader van de Natuurbeschermingswet en EHS-beleid is dan ook niet aan de orde.

## Beschermde soorten

- Er zijn geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen of te verwachten in het plangebied;
- Er worden geen verblijfplaatsen, (onmisbare) vliegroutes en/of belangrijke foerageergebieden van vleermuizen verwacht binnen de invloedssfeer van de ingrepen;
- Leefgebied of verblijfplaatsen van zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aangetroffen en te verwachten binnen de invloedssfeer van de plannen;
- In het plangebied zijn geen (potentiële) jaarrond beschermde nesten van vogels aangetroffen en te verwachten. Wel zijn diverse algemene broedvogels te verwachten in het plangebied;
- In het plangebied zijn geen vaste verblijfplaatsen van andere (zwaardere) beschermde soorten of soortgroepen aangetoond of te verwachten.

## Eindconclusies en aanbevelingen

- Een vervolgtraject in het kader van gebiedsgerichte natuurbescherming en de flora- en faunawet is niet noodzakelijk;
- Voor alle vogels geldt overigens te allen tijde dat werkzaamheden die in gebruik zijnde nesten van aanwezige vogels verstoren of beschadigen voorkomen dienen te worden. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Het ontzien van broedvogels is voor de meeste soorten mogelijk door de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na half juli;
- Schade aan de algemene en laag beschermde zoogdieren kan - indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door werkzaamheden zoveel mogelijk uit te



voeren buiten de voortplantingsperiode (maart - augustus). De minst schadelijke periode is september - november (mits vorstvrij);

- Schade aan de algemene en laag beschermde amfibieën kan - indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart - augustus) en de overwinteringsperiode (november – maart). De minst schadelijke periode is september - oktober (mits vorstvrij).

# 1. Inleiding

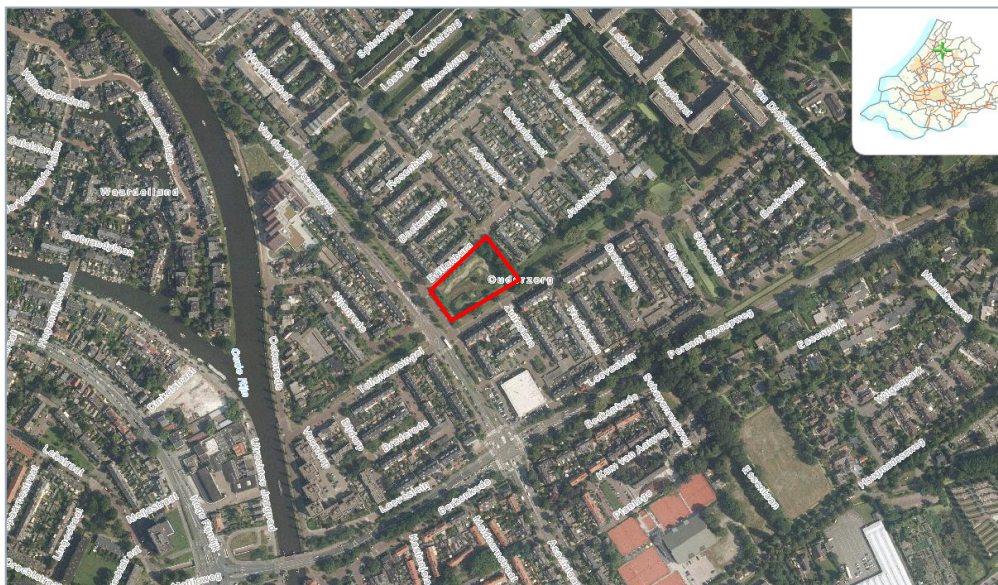
## 1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van InterConcept heeft Ecogroen een actualiserende quickscan natuurtoets uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen bouw van woningen op een locatie in de bebouwde kom van Leiderdorp.

De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en het NNN-beleid (Nationaal Natuurnetwerk) verplichten vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen of activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats. In het voorliggende onderzoek vindt, ten behoeve van de onderbouwing van de ruimtelijke planvorming, een toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en gebiedsgerichte natuurbescherming. Een toelichting op de genoemde wetgeving is gegeven in bijlage 1.

## 1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied betreft een braakliggend terrein aan de Brittenburg in de bebouwde kom van Leiderdorp (figuur 1.1). Recentelijk is op deze locatie de bebouwing van seniorencomplex Brittenstein gesloopt en de fundering verwijderd. Voorafgaande aan de sloop is een quickscan natuurtoets (Ursinus 2012) en aanvullend vleermuis- en visonderzoek uitgevoerd (Ursinus 2013). Hieruit bleek dat er geen belemmeringen waren vanuit de Flora- en faunawet voor de sloop van het pand en de herinrichting van het terrein. Na de sloop is het terrein braak blijven liggen en verruigd. Ter plekke van de voormalige fundering is een ondiepe poel ontstaan (figuur 1.2). Langs de oost- en westzijde van het terrein is enige opgaande beplanting van bomen en struiken aanwezig. De planlocatie wordt aan de zuidzijde begrensd door een brede watergang (figuur 1.3). Op de locatie worden appartementencomplexen gerealiseerd bestaande uit in totaal 56 woningen. Langs de oost- en noordzijde van deze complexen worden parkeerplaatsen aangelegd. Een deel van de oever van de langs de zuidzijde van het plangebied gelegen watergang zal worden vergraven.



*Figuur 1.1: Ligging planlocatie (rood omlind) in de bebouwde kom van Leiderdorp. Kaartbron: Prov. Zuid-Holland.*



*Figuur 1.2: De ondiepe poel, ter plekke van de voormalige fundering*



*Figuur 1.3: De watergang langs de zuidzijde van het plangebied met op de achtergrond een deel van de opgaande beplanting op het terrein.*

### 1.3 Algemene opzet onderzoek

De voorliggende quickscan natuurtoets is gebaseerd op één locatiebezoek, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en ecologische principes. Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde gebieden (hoofdstuk 2) en soorten (hoofdstuk 3). Daarnaast is beschreven welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) maatregelen eventueel nodig zijn om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen. Indien aanvullend onderzoek nodig is, is dit ook aangegeven.



## 2. Gebiedsbescherming

### 2.1 Natuurbeschermingswet

*In de **Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet)** is de bescherming van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000-gebieden) en Beschermd Natuurmonumenten ondergebracht. Beoordeeld dient te worden of ingrepen/activiteiten in of in de nabijheid van deze gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de aangewezen waarden en instandhoudingsdoelen van deze gebieden.*

Het plangebied ligt niet in een gebied dat beschermd is onder de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde gebied vallend onder de bescherming van de Natuurbeschermingswet is Natura 2000-gebied De Wilck. Dit gebied ligt op een afstand van ruim 4 kilometer ten zuiden van het plangebied. Directe negatieve effecten zoals aantasting leefgebied/habitattypen of verstoring van beschermde soorten door activiteiten (licht, geluid) kunnen op voorhand worden uitgesloten, gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en de ligging van het plangebied in de bebouwde kom.

#### **Stikstofdepositie**

Stikstof heeft een vermestend en verzurend effect waarvoor diverse planten en vegetaties gevoelig zijn. Daardoor kan (significant) effect ontstaan op beschermde habitattypen of leefgebieden.

#### Toetsingskader

Sinds 1 juli 2015 is het Programma Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. Het PAS geldt niet voor (bestemmings)plannen: het PAS heeft immers betrekking op vergunningverlening en is daardoor alleen van toepassing voor projecten en activiteiten. Desondanks kan het PAS wel gebruikt worden om aan te tonen of uitvoering van een vast te stellen (bestemmings)plan strijdig kan zijn met de Nbw. Een (bestemmings)plan kan enkel worden vastgesteld indien ontwikkelingsruimte (met het oog op stikstofdepositie) aanwezig is of indien uit een Passende beoordeling blijkt dat de stikstoftoename geen significant negatief effect heeft op instandhoudingsdoelen voor beschermde waarden in betreffend(e) Natura 2000-gebied(en).

Onder het PAS zijn in de regel drie grenswaarden relevant, te weten 0,05 mol N/ha/jaar, één mol N/ha/jaar en drie mol N/ha/jaar. Een depositie lager dan 0,05 mol N/ha/jaar wordt als verwaarloosbaar gezien. Vervolgstappen zijn niet nodig. Bedraagt de berekende depositie meer dan 0,05 maar minder dan één mol N/ha/jaar, dan volstaat vaak een melding<sup>[1]</sup>. Bedraagt de depositie meer dan één mol N/ha/jaar dan is vergunning nodig. In veel gevallen hebben provincies een maximum van drie mol N/ha/jaar aan de te vergunnen depositie gesteld: bedraagt de depositie meer dan drie mol N/ha/jaar dan kan geen vergunning worden verleend en dient het project (of plan) te worden aangepast.

Om te bepalen of de beoogde plansituatie leidt tot een toename van stikstofdepositie, wordt een berekening gemaakt met AERIUS Calculator. AERIUS Calculator is ontwikkeld om de emissie van stikstof

<sup>[1]</sup> Dit is het geval als de grenswaarde van 1 mol N/ha/jaar is bijgesteld naar 0,05 mol N/ha/jaar.

(N) van een project te berekenen en te bepalen of er (voldoende) ontwikkelingsruimte in het betreffende Natura 2000-gebied beschikbaar is.

#### *Uitvoerbaarheid van het plan*

Voor de beoordeling van de uitvoerbaarheid van het plan (in dit geval bestemmingsplan) is beoordeeld of voor uitvoering van het plan voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is: een haalbaarheidsonderzoek. We analyseren of er voor de activiteiten en projecten die het plan mogelijk maakt voldoende ontwikkelingsruimte aanwezig is:

- Indien er sprake is van een toename kleiner dan 0,05 mol N/ha/jaar, wordt geconcludeerd dat het plan uitvoerbaar is. Activiteiten en projecten die het plan mogelijk maakt zijn vergunningvrij.
- Bedraagt de depositie meer dan 0,05 maar minder dan één mol N/ha/jaar<sup>[2]</sup>, dan zijn alle activiteiten en projecten die voortvloeien uit het plan meldingsplichtig en daarmee ook vergunningvrij. Ook in die situatie is het plan uitvoerbaar. Wel brengen we met behulp van AERIUS Monitor in beeld of (op dit moment) voldoende ontwikkelingsruimte in het gebied aanwezig is. Dit doen we omdat de grenswaarde van één mol N/ha/jaar naar beneden kan worden bijgesteld. Dan moet voor de activiteiten en projecten die voortvloeien uit het plan ontwikkelingsruimte worden aangevraagd.
- Bedraagt de depositie meer dan één mol N/ha/jaar dan kan een zelfstandig Passende beoordeling nodig zijn. In dat geval overleggen we met opdrachtgever.

#### *Uitgangspunten en rekenresultaten*

Wij hebben een AERIUS-berekening uitgevoerd. Met de berekening is voor bevoegd gezag inzichtelijk gemaakt welke effecten van het plan ten aanzien van stikstofdepositie zijn te verwachten. De uitkomsten kunnen worden betrokken bij definitieve besluitvorming over het bestemmingsplan. Bij de berekening zijn de volgende gegevens betrokken: het aantal woningen, het aantal motorvoertuigen per dag in het plangebied en het aantal motorvoertuigen per dag op de Brittenburg (laatstgenoemde gegevens zijn afkomstig uit Schuurmans 2015). Uit de berekening (Bijlage 2) volgt dat er geen toename van de stikstofdepositie optreedt.

#### *Conclusie*

Uitvoering van het plan veroorzaakt geen toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. De Nbw staat uitvoering (en dus vaststelling) van het BP niet in de weg. Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van habitattypen en leefgebied van soorten binnen de Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

## 2.2 Nationaal Natuurnetwerk

*De bescherming van het **Nationaal Natuurnetwerk** (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur) komt voort uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen de groene contouren van de EHS geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit*

<sup>[2]</sup> De grenswaarde voor vergunningverlening is in omliggende Natura 2000-gebied op dit moment één mol N/ha/jaar

*houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is, tenzij er sprake is van het ontbreken van reële alternatieven en redenen van groot openbaar belang. Wanneer niet teruggevallen kan worden op het tenzij-gedeelte van het beschermingskader, zal aangetoond moeten worden dat door de plannen de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet significant aangetast worden.*

Op de kaart van Ecologische Hoofdstructuur van de provincie Zuid-Holland (deze provincie hanteert nog de oorspronkelijke term EHS) is te zien dat de planlocatie niet in de EHS is gesitueerd. Van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS zal dan ook geen sprake zijn door de plannen. Vervolgstappen zijn daarom niet nodig.

## 2.3 Overige natuurgebieden

*Buiten de bescherming van de Natuurbeschermingswet en de het NNN bevinden zich ook natuurgebieden beschermd middels provinciaal beleid, veelal beschreven in Omgevingsplannen of Streekplannen. In dit provinciale beleid is de bescherming van bijvoorbeeld ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied uitgewerkt.*

Op de kaart van de Ecologische Hoofdstructuur van de provincie Zuid-Holland ligt het plangebied niet in of in de nabijheid van gebied met natuurwaarden buiten de EHS. Geconcludeerd wordt dat er als gevolg van de beoogde plannen geen aantasting plaatsvindt van door de provincie als zodanig aangegeven gebieden met belangrijke natuurwaarden buiten de EHS. Het nemen van vervolgstappen is daarom niet nodig.

## 3. Flora- en faunawet

*De Flora- en faunawet verplicht om bij ruimtelijke ingrepen of andere nieuwe activiteiten, na te gaan of er negatieve effecten kunnen optreden op exemplaren of het leefgebied van beschermde plant- en diersoorten. Optredende negatieve effecten dienen zo veel mogelijk vermeden of geminimaliseerd te worden. Voor schade aan strikt beschermde soorten kan het noodzakelijk zijn om een ontheffing aan te vragen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) van het Ministerie van Economische Zaken.*

### 3.1 Onderzoeksmethode

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op een locatiebezoek op 21 oktober 2015. Hierbij is het gehele plangebied onderzocht. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (tabel 2- en 3-soorten). In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie hoofdstuk 4 Geraadpleegde bronnen) en expert judgement is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten. In onderstaande paragrafen worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten.

### 3.2 Flora

De vegetatie in het plangebied bestaat grotendeels uit soorten van ruigtes, verstoorde bodems, pioniersituaties en opslag van Schietwilg. In en rondom de poel staan soorten als Grote lisdodde, Riet, Zeebies en diverse zeggesoorten. In het water komen kranswieren (*Chara spec.*) voor. De opgaande beplantingen op het terrein bestaan uit diverse (deels uitheemse) soorten bomen en struiken. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde of bedreigde plantensoorten aangetroffen. Gezien de terreingesteldheid zijn deze ook niet te verwachten.

### 3.3 Vleermuizen

Het leefgebied van strikt beschermde vleermuizen (Ff-wet tabel 3 en HR bijlage IV) bestaat uit (vaste) verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader besproken.

#### **Kader 3.1 Vleermuizen**

Het leefgebied van de strikt beschermde vleermuizen (Ff-wet tabel 3 en HR bijlage IV) bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Van deze drie onderdelen genieten de verblijfplaatsen de grootste bescherming. Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamkolonies/zomerverblijven, baltslocaties/paarverblijven en winterverblijven.

Voor hun oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaats en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jaren lang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawet echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

### **Potentiële vaste verblijfplaatsen**

Omdat bebouwing en bomen met holten en/of loszittende schors ontbreken binnen de invloedssfeer van de plannen kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten.

### **Potentiële vliegroutes**

Mogelijk maken lokaal voorkomende vleermuizen gebruik van de opgaande beplantingen en de watergang in het plangebied als oriëntatiepunt tijdens verplaatsingen. In de nabije omgeving van het plangebied zijn echter tal van lijnvormige elementen aanwezig in de vorm van bomenrijen en huizenblokken die als alternatief kunnen dienen, bovendien blijft een groot deel van de bomen in het plangebied en de watergang (grotendeels) gehandhaafd. Van schade aan een onmisbare vliegroute is zodoende geen sprake.

### **Foerageergebieden**

Het plangebied vormt foerageergebied voor vleermuizen, maar is niet onmisbaar omdat in de omgeving voldoende alternatieven voorhanden zijn. Bovendien zal het plangebied ook na uitvoering van de plannen geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen.

Het nemen van vervolgstappen voor de soortgroep vleermuizen is, gezien het bovenstaande, niet aan de orde.

## **3.4 Grondgebonden zoogdieren**

### **Zwaarder beschermde soorten**

Potentieel leefgebied of sporen die duiden op de aanwezigheid van (vaste verblijfplaatsen van) zwaarder beschermde zoogdieren zijn in het plangebied niet aangetroffen. Negatieve effecten op zwaar beschermde grondgebonden zoogdieren zijn dan ook uit te sluiten. Het nemen van vervolgstappen is daarom niet nodig.

### **Laag beschermde soorten**

In het plangebied zijn in beperkte mate vaste verblijfplaatsen van laag beschermde (Ff-wet tabel 1), kleine grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en te verwachten. Het betreft bijvoorbeeld soorten als Konijn, Bosmuis, Huisspitsmuis en Egel.

Bij de geplande ingrepen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van enkele laag beschermde grondgebonden zoogdieren verloren gaan. Voor laag beschermde kleine zoogdieren geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

Schade aan de algemene en laag beschermde zoogdieren kan - indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart - augustus). De minst schadelijke periode is september - november (mits vorstvrij).

### 3.5 Broedvogels

Aangezien voorliggend onderzoek een verkenning betreft, is geen systematische broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Toch kan op basis van soortwaarnemingen, biotoopeisen, terreinkenmerken, expert judgement en bekende ecologische principes beoordeeld worden welke soorten aanwezig kunnen zijn. In deze paragraaf wordt hoofdzakelijk aandacht besteed aan broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Daarnaast wordt kort ingegaan op de meer algemeen voorkomende broedvogels.

#### ***Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen***

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Flora- en faunawet verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

#### ***Kader 3.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen***

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus (categorie 4). Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (categorie 5).

In het plangebied zijn geen (potentiële) jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels aangetroffen en te verwachten, daarnaast ontbreken nestplaatsen van soorten uit categorie 5 als Koolmees, Boomkruiper en Grote bonte specht. Ook schade aan de functionele leefomgeving van dergelijke nestplaatsen is niet aan de orde.

#### ***Overige broedvogels***

Door de aanwezigheid van beplantingen, ruigte- en moerasvegetaties is broedbiotoop aanwezig voor diverse algemene vogelsoorten van dergelijke biotopen zoals Zwartkop, Winterkoning, Roodborst, Houtduif, Wilde eend, Meerkoet en Merel.

Alle nestplaatsen van vogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Voor verstoring van een nestelende vogel wordt geen ontheffing verleend. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Er wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen, maar het is van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht

de datum. Indien op een locatie geen broedende/nestelende vogels aanwezig zijn, mag het aanwezige geschikte broedbiotoop ook tijdens het broedseizoen verwijderd worden.

### 3.6 Amfibieën

De poel in het plangebied vormt geschikt voortplantingsbiotoop van diverse algemene (laag beschermde) amfibieënsoorten (Ff-wet tabel 1) als Gewone pad, Kleine watersalamander, Bruine kikker en Bastaardkikker. Deze soorten overwinteren (grotendeels) op het land in ruigten, konijnenholen en onder dikke strooisellagen. Juridisch zwaarder beschermde amfibieën (als Rugstreeppad) worden vanwege het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving niet verwacht in het onderzoeksgebied (RAVON).

Bij de realisatie van de plannen kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van genoemde laag beschermde amfibieënsoorten verloren gaan. Voor deze soorten geldt echter automatisch vrijstelling van artikel 75 van de Flora- en faunawet, waardoor het nemen van vervolgstappen niet aan de orde is. Schade aan de algemene en laag beschermde amfibieën kan - indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat - geminimaliseerd worden door werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren buiten de voortplantingsperiode (maart - augustus) en de overwinteringsperiode (november – maart). De minst schadelijke periode is september - oktober (mits vorstvrij).

### 3.7 Vissen

In en rondom Leiderdorp is de strikt beschermde Bittervoorn (Ff-wet tabel 3) en lokaal de middelhoog beschermde Kleine modderkruiper (Ff-wet tabel 2) bekend (Telmee.nl). De watergang langs de zuidzijde van het plangebied vormt geschikt leefgebied voor beide soorten. Op 19 juni 2013 is de watergang bemonsterd met elektrische visapparatuur en een schepnet met het oog op het vaststellen van beschermde vissoorten (Ursinus 2013). Tijdens dit onderzoek is geen enkele vis vastgesteld, laat staan een Bittervoorn en/of Kleine modderkruiper. Beschermde vissoorten worden ter hoogte van de plannen (op basis van het in 2013 uitgevoerde onderzoek) uitgesloten, vervolgstappen in het kader van de Flora- en faunawet zijn daarom voor vissen niet aan de orde.

### 3.8 Overige soortgroepen

In het plangebied zijn geen reptielen of beschermde ongewervelden aangetroffen of te verwachten. Wegens de afwezigheid van geschikt biotoop ontbreken geschikte voortplantingslocaties voor deze soortgroepen. Vervolgstappen voor de overige soortgroepen zijn dan ook niet aan de orde.

## 4. Geraadpleegde bronnen

### Literatuur

Bekker J.P, P. Twisk & A. Diepenbeek (2010). Veldgids Europese zoogdieren. Uitgegeven door de KNNV en VZZ.

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCIZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Schuurmans, X. (2015). Akoestisch onderzoek verkeerslawaaï – Brittenburg (Plan Brittenstein), Leiderdorp. Project 16053 versie 1.0. ANCOOR, Doetinchem.

Ursinus, T. (2012). Quickscan ecologie Brittenstein te Leiderdorp. Projectnr. 12-146. Els & Linde BV, Ingen.

Ursinus, T. (2013). Afdoend onderzoek Brittenstein te Leiderdorp. Projectnr. 12-161. Els & Linde BV, Ingen.

### Internet

AERIUS-Calculator (<https://calculator.aerius.nl/calculator/>)

Kaartviewer Ecologische Hoofdstructuur provincie Zuid-Holland (<http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=ehs>)

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>)

Ravon.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen)

Telmee.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland)





# Bijlagen

# Bijlage 1 - Samenvatting Natuurwetgeving

## Flora- en faunawet

### Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken (EZ), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van Gedeputeerde Staten van de provincies.

### Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

1. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
2. Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
3. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
4. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
5. Een aantal ongewervelden (o.a. *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

### **Wijze van toetsing en beoordeling**

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij de RVO.

Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

RVO beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u in bepaalde gevallen alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn<sup>1</sup> en de Habitatrichtlijn.

### **Rode lijsten**

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd<sup>2</sup>. Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

### **Natuurbeschermingswet 1998**

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

<sup>1</sup> In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd.

<sup>2</sup> Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna en Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EZ. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaand wettelijk kader zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten.

**Bijlage 2 - AERIUS-berekening**

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U kan dit document gebruiken voor de onderbouwing van depositie onder de drempelwaarde (0.05 mol/ha/j) in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, afhankelijk van de door u gekozen rekeninstellingen.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH<sub>3</sub>) en stikstofdioxide (NO<sub>x</sub>), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt. Op basis van de gekozen rekeninstellingen zijn de resultaten op Natura 2000-gebieden, als wel voor overige natuurgebieden inzichtelijk gemaakt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator. Voor meer toelichting verwijzen we u naar de websites [www.aerius.nl](http://www.aerius.nl) [pas.naturazoo.nl](http://pas.naturazoo.nl).

## Berekening Situatie 1

- ▶ Kenmerken
- ▶ Emissie
- ▶ Depositie natuurgebieden
- ▶ Depositie habitattypen

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: [www.aerius.nl](http://www.aerius.nl).

# AERIUS CALCULATOR

## Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Ecogroen	-

## Activiteit

Omschrijving
-

Datum berekening	Rekenjaar
15 januari 2016, 14:33	2015

Rekeninstellingen
Berekend voor Nb-wet.

## Totale emissie

	Situatie 1
NOx	72,50 kg/j
NH <sub>3</sub>	56,63 kg/j

## Depositie

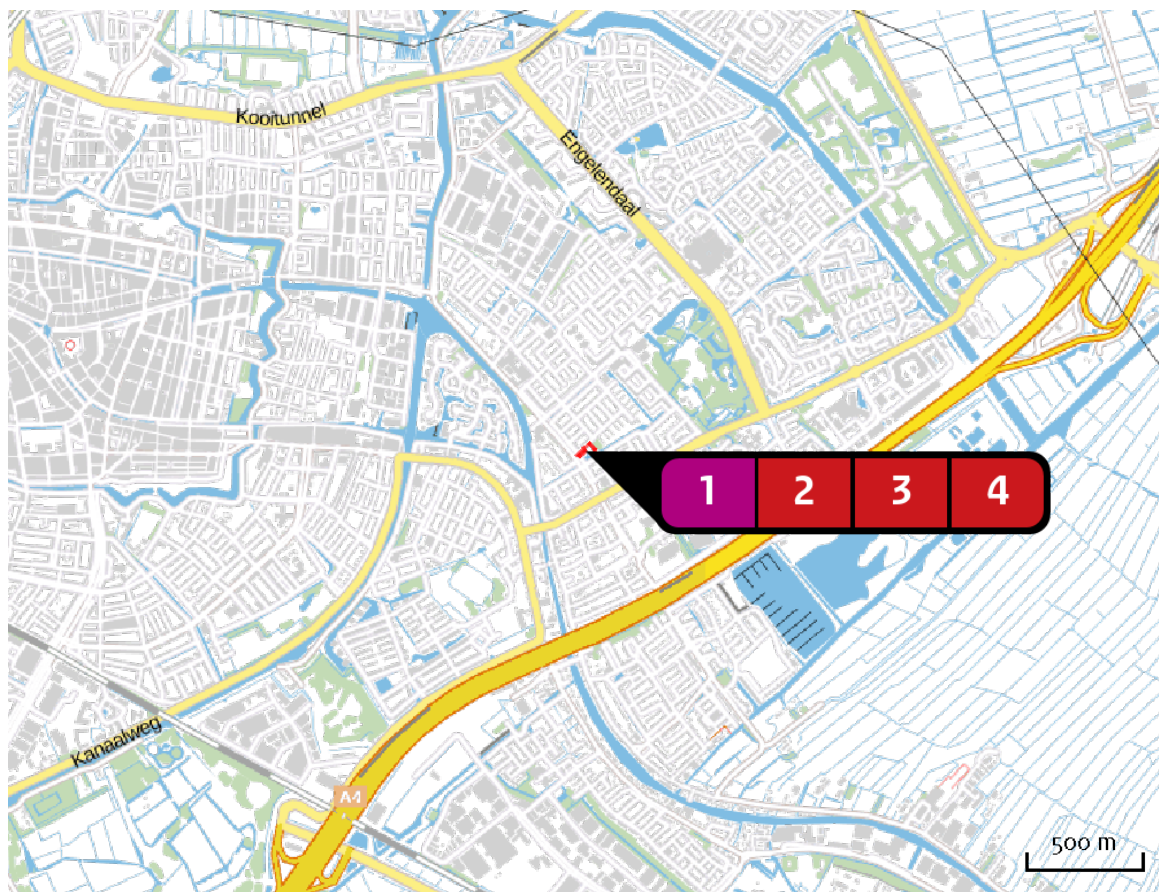
Hectare met  
hoogste project-  
bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Provincie
-	-

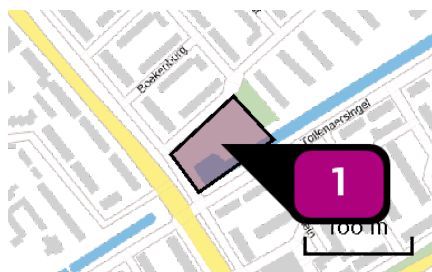
Situatie 1
-

## Toelichting


Locatie  
Situatie 1



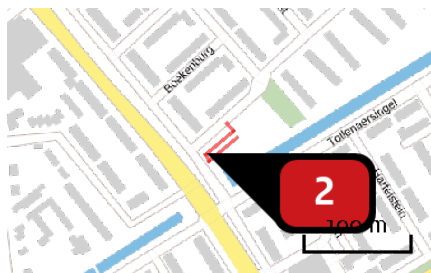
Emissie  
(per bron)  
Situatie 1



Naam: Woningen  
 Locatie (X,Y): 96012, 463346  
 NOx: 62,16 kg/j  
 NH3: 56,00 kg/j

Sector	Categorie	Omschrijving	Eenheden	Stof	Emissie
	Woningen (nieuwbouw): Appartement	Wonen	56,0	NOx NH3	62,16 kg/j 56,00 kg/j





Naam **Parkeren 1**  
 Locatie (X,Y) **95973, 463337**  
 Uitstoothoogte **2,5 m**  
 Warmteinhoud **0,0 mW**  
 NOx **2,61 kg/j**  
 NH3 **< 1 kg/j**

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	228,0	NOx NH3	2,61 kg/j < 1 kg/j



Naam **Parkeren 2**  
 Locatie (X,Y) **96036, 463361**  
 Uitstoothoogte **2,5 m**  
 Warmteinhoud **0,0 mW**  
 NOx **< 1 kg/j**  
 NH3 **< 1 kg/j**

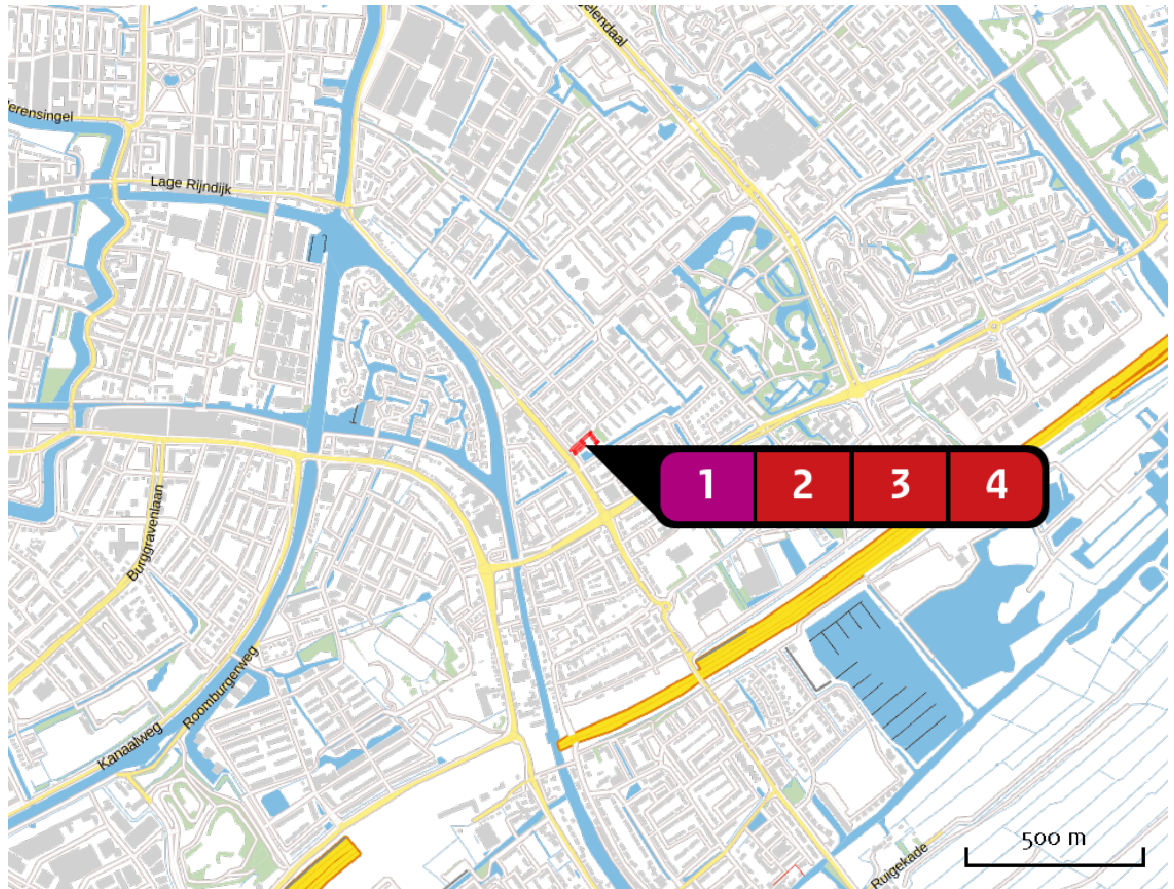
Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	82,0	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j



Naam **Verkeer**  
 Locatie (X,Y) **95989, 463363**  
 Uitstoothoogte **2,5 m**  
 Warmteinhoud **0,0 mW**  
 NOx **6,96 kg/j**  
 NH3 **< 1 kg/j**

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	485,6	NOx NH3	4,88 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	7,6	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	6,4	NOx NH3	1,09 kg/j < 1 kg/j

Deposities  
natuur-  
gebieden



Hoogste projectbijdrage

Hoogste projectbijdrage per natuurgebied

- Habitatrictlijn
- Vogelrichtlijn
- Beschermd natuurgebied
- Habitatrictlijn, Vogelrichtlijn
- Habitatrictlijn, Beschermd natuurgebied
- Vogelrichtlijn, Beschermd natuurgebied
- Habitatrictlijn, Vogelrichtlijn, Beschermd natuurgebied

## Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in de Benelux. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

## Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2015\_20151211\_3dec74e7e2

Database versie 2015\_20151211\_3dec74e7e2

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2014-handboek>